

**שאלון JIOS למדידת התנהגות אובססיבית-קומפולסיבית דתית בקרב
יהודים – שכלול השאלון ובחינת התכונות הפסיכומטריות שלו**

**Further Development of a Jewish Measure of Scrupulosity
(the JIOS): Psychometric Evaluation and an Examination of**

Related Factors

הצעה לעבודת גמר למוסמך

מגישה: אריאלה דנציגר

בהנחייתו של פרופ' יונתן הפרט

2012

תקציר

אדיקות יתר דתית (Scrupulosity, SC) הינה הפחד מפני מחשבות חטא או התנהגויות לא מוסריות. התופעה נחשבת לתת קבוצה של הפרעה אובססיבית-קומפולסיבית, שבה האובססיות והקומפולסיות מתרכזות בנושאים דתיים ומוסריים, והיא נפוצה למדי. ממחקרים עולה כי קיימים הבדלים באופן הביטוי של ההפרעה בדתות שונות. למשל, נראה כי היותה של הנצרות דת המדגישה אמונה, משפיע על מיקוד הסימפטומים במחשבות לא מוסריות, ואילו היותה של היהדות דת המדגישה ביצוע בפועל, משפיע על מיקוד הסימפטומים בטקסים דתיים ספציפיים. בשל כך – הכלי היחיד שפותח ונבדק עד כה להערכת אדיקות יתר דתית, ה-PIOS (Penn Inventory of Scrupulosity), נמצא כמתאים להערכת SC בקרב נוצרים אך לא בקרב יהודים. זאת עקב מציאת ערכים גבוהים יותר בנוצרים בהשוואה ליהודים. מטרת המחקר הנוכחי היא להמשיך ולפתח את שאלון ה-JIOS (Jewish Inventory of Scrupulosity) למדידת אדיקות יתר דתית ביהודים, אותו החלה לפתח פנר-טסלר ב-2009 בעבודת הגמר שלה לקבלת תואר מוסמך. נרצה לשפר את מבנה השאלון כך שימצא את תחומי ההלכה השונים שבהם מוכרת תופעת ה-SC, ולהגיע למבנה של שאלון שבו כ-9 תתי סולמות מובחנים שכל אחד מהם מכיל 5 פריטים, והם מסודרים ע"פ סדר, ומאפשרים הערכה מהירה וקלה של הנבדק ביחס ל-SC. נרצה להתאים את השאלון לאוכלוסייה אדוקה בדתה, וכן לבחון את התכונות הפסיכומטריות של הכלי, על מנת לחזק את המהימנות והתוקף שלו.